

Okkupasjonshistorien

Blindheim
og Ulateig

Av dr. philos. Lars Borgersrud,
Oslo

Av et intervju med Svein Blindheim i Aftenposten 22.4. kan leserne få inntrykk av at jeg har mye til felles med Hans Fredrik Dahl, Egil Ulateig og Kjell Fjørtoft. Arnfinn Moland har 2.5. reist spørsmål om det kan stemme. De som har fulgt debatten om okkupasjonshistorien i Norge, vet hvor langt dette er fra sannheten.

For en som kjenner Blindheims synspunkter, er det oppsiktsvekkende at han lar seg bruke slik. Den eneste forklaring jeg kan finne, er at han definerer seg som alliert med alle som på en eller annen måte er i opposisjon til «de offisiøse» historikere. I så tilfelle gjør Blindheim det enkelt for seg selv. Hvem er i dag mer «offisiøs» enn Dahl, landets mest siterte historiker, som deltar i TV annenhver dag? Det er tragisk å lese at en så skarpsindig og kunnskapsrik person ikke ser at Dahl og Ulateig i dag er fanebærere for en *fullstendig revurdering* av kampen mot nazismen, som jo er Blindheims store personlige livsverk.

Blindheim er svært kritisk til etablerte og stillingsbelønte okkupasjonshistorikere. Det er imidlertid ikke den minste grunn til å være ukritisk til Ulateigs bok om likvidasjoner for å være det. Boken er slurvete og inkonsistent. Uavhengig av hva man ellers måtte mene om Ulateig, er det hans omgang med kilder som er saken.

La meg ta et nytt eksempel fra boken, som så vidt jeg har sett ingen andre har kommentert. På side 53 omtaler Ulateig et tilfelle hvor en norsk Gestapo-agent ble likvidert sammen med en frontkjemper i Løvenskioldsgt. 17 i 1943. Ulateig skriver at Asbjørn Sunde og Peter Bruun utførte likvidasjonen, mens «Holtmon sto vakt nede». På side 228 omtaler Ulateig den samme likvidasjonen igjen, men da leser vi om «... kniven som Holtmon brukte på Finn Andersen».

Det er Reidar Holtmon, sønn av NSB-direktør Olav Holtmon, som Ula-

teig omtaler her. Han var med i «Osvaldgruppa».

Så kan man spørre: Holtmon kan vel ikke både ha utført og ikke ha utført den samme likvidasjonen? Har ikke Ulateig oppdaget at han motsier seg selv? Har han ikke brydd seg med å lese sitt eget manus? Hvorfor har ikke konsulenten (Dahl) gjort forlaget oppmerksom på at i det minste én av beskrivelsene må være feil? Det kan da umulig være bevisst? Er det da slurv? Det finnes mengder av slike detaljfeil. Bare i de få setningene som omtaler denne saken, er f.eks. en av aktørenes navn skrevet på *tre forskjellige måter*, selve aksjonen dels omtalt som «*utført på en sikker og profesjonell måte*» (s. 54), dels at «*de fullførte jobben på en særdeles sjusket måte*» (s. 228).

Når slikt kommer side opp og side ned, hva skal man da si om helheten? Det er ufattelig at Blindheim kan oppfatte slikt som et *kritisk* bidrag, uansett hva han ellers måtte mene om okkupasjonen.